

BIOSPHERE - BARCELONA

DECLARACIÓ DE BARCELONA

CONSTRUINT EL TURISME SOSTENIBLE EN EL MARC DE LA NOVA AGENDA URBANA

Nosaltres, els participants de la Conferència Internacional del Turisme Sostenible per al Desenvolupament en el marc de la Nova Agenda Urbana, celebrada a la ciutat de Barcelona, del 17 al 19 de maig de 2017, en el context de l'Any Internacional del Turisme Sostenible per al Desenvolupament,

Reconeixent que la sostenibilitat ja no és una opció o atribut sinó una aposta irrenunciable i que, a través del desenvolupament del turisme sostenible, les ciutats poden ser motors del progrés social i econòmic, amb gran potencial per contribuir a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania, i a la salvaguarda de la diversitat d'expressions culturals i recursos ambientals, incloent el patrimoni material i immaterial que allotgen;

Considerant el turisme sostenible com a propulsor de desenvolupament econòmic, de creació de llocs de treball i de generació d'experiències gratificants, tant per qui visita les ciutats com per qui hi resideix;

Des de la preocupació pels efectes negatius del desenvolupament turístic a les nostres ciutats, com ara els relacionats amb la seva integració social i econòmica,

BIOSPHERE - BARCELONA

l'ús de l'espai públic, la mobilitat, l'encariment de l'habitatge, l'accés als bens i serveis, o els relatius al consum excessiu de recursos i l'efecte que tenen en el benestar ecològic de la regió, incloses les repercussions en la biodiversitat, els ecosistemes, els recursos naturals del seu entorn, el clima, la salut i el patrimoni;

Recordant els principis del Codi ètic mundial per al turisme aprovat per l'OMT i adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, les recomanacions i directrius proporcionades per les diferents convencions i els acords multilaterals relatius al medi ambient i la cultura, tals com el Conveni sobre la Diversitat Biològica (CDB), la Convenció del Patrimoni Mundial, Cultural i Natural, la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC), així com les resolucions de l'ONU relatives al Programa de les Nacions Unides per als Assentaments Humans (ONU-Hàbitat);

Conscients que el turisme a les ciutats ha de reduir significativament la seva petjada ecològica i apostar decididament per sistemes de producció i consum responsable, i que pot convertir-se en motor d'innovació per a les economies verdes i circulars, respectuoses amb el clima, adoptant estratègies de sostenibilitat energètica i resiliència per gestionar els impactes del canvi climàtic;

Amb la convicció que el turisme ha de ser un protagonista transcendental i un gran aliat a l'hora de conservar el

BIOSPHERE - BARCELONA

llegat patrimonial de les ciutats per a les generacions presents i futures, així com constituir-se en força motriu de la preservació del patrimoni cultural, material i immaterial, i impulsora de les arts i de les indústries culturals i creatives;

Reconeixent els ideals, principis, compromisos i crides a l'acció de la Nova Agenda Urbana, expressats a la Declaració de Quito sobre Ciutats i Assentaments Humans Sostenibles per a Tothom del 2016;

Conscients de la necessitat ineludible de contribuir activament als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), el nou marc de les Nacions Unides sobre el desenvolupament sostenible, i a comprometre's amb la consecució de les metes fixades, explicitades en cada un dels seus objectius;

Valorant l'enfocament, les orientacions i les crides a l'acció expressades a la Carta Mundial del Turisme Sostenible +20, aprovada el 2015 a la ciutat de Vitòria-Gasteiz, així com les recomanacions incloses en la Visió 2020 per al Turisme Responsable de Catalunya (2013);

Proposem un ampli compromís per al turisme urbà i les ciutats turístiques, definint un nou full de ruta cap a un futur orientat al turisme sostenible, expressat en els següents principis i orientacions per a l'acció:

BIOSPHERE - BARCELONA

Donar suport a la transició cap al turisme sostenible

Treballant a favor d'un canvi de paradigma del turisme urbà cap a l'adopció de nous compromisos i estàndards que permetin orientar les accions i polítiques turístiques de les ciutats cap al desenvolupament sostenible.

Reconeixem la necessitat d'una gestió integrada del turisme, en estreta relació amb la resta de polítiques urbanes, que tingui per objecte vetllar pel benestar de la destinació urbana, promovent un turisme que afavoreixi una millor experiència de visita, garantint els drets de les persones residents i afavorint un major retorn social.

Reconeixem que els canvis necessaris requereixen adoptar una nova perspectiva compartida per part de tots els actors, definint clarament el procés cap a les destinacions turístiques sostenibles, tal com es reflecteix al Memoràndum de Barcelona.

Reconeixem la necessitat de generar solucions innovadores per a la gestió sostenible del turisme urbà, que consolidin els nostres compromisos polítics i empresarials, i garanteixin la transparència i la rendició de comptes a través d'informes d'estat que expliquin el progrés i les fites assolides en el procés.

Situar el turisme sostenible a la Nova Agenda Urbana exigeix, per tant, una visió a llarg termini, compartida entre el sector públic, el privat i la societat civil, i avalada per polítiques i processos de desenvolupament urbà.

Reforçar la governança i la participació

Reconeixem el paper crucial de les administracions locals en el lideratge de la planificació turística, així com la

BIOSPHERE - BARCELONA

necessitat d'adoptar nous models de governança del turisme sostenible que garanteixin la participació i el desenvolupament de mecanismes de redistribució justos a escala de destinació. Per fer-ho és necessari implicar tots els actors rellevants en un treball col·laboratiu, transparent i amb un esperit de responsabilitat compartida per crear llocs millors per viure i per visitar.

Entenem que la governança del turisme de les ciutats s'ha de desenvolupar a través de processos participatius, incloent les aliances a escala local, i assegurant que totes les parts interessades, incorporant la ciutadania, puguin influir en la manera com es desenvolupa i gestiona el turisme a les ciutats. Tots els actors a les destinacions urbanes sostenibles, públics i privats, comparteixen la responsabilitat de mantenir la destinació com un bon lloc per viure i, en conseqüència, atractiu per visitar, conciliant i integrant les persones residents, i corresponsabilitzant a les visitants.

Contribuir a que les nostres ciutats turístiques siguin més saludables, inclusives i sostenibles

Proposem assumir la responsabilitat de reduir els impactes ambientals del turisme i el repte de la seva integració social, econòmica i cultural, entenent que l'activitat turística a les nostres ciutats ha de ser:

Eficient en l'ús de recursos

Aspirem a aconseguir la màxima eficiència en l'ús i la disposició dels recursos ambientals, socials i financers, i pretenem mitigar la dependència dels recursos no renovables. Tenim com a objectiu transformar les nostres

BIOSPHERE - BARCELONA

destinacions urbanes en àrees amb sistemes turístics productius eficients, fent un ús òptim de l'entorn natural, cultural i humà (històric i contemporani).

Compromesa amb el clima

Entenem que el turisme urbà pot tenir un paper de referència i modèlic en l'adopció a escala pràctica dels Acords de París, amb el seu compromís sobre la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, reconeixent la imperiosa necessitat de crear marcs favorables per a la transició cap a un subministrament d'energia 100% renovable, incloent àmbits clau com ara la mobilitat, el confort tèrmic i l'electricitat. Aspirem, amb el nostre compromís a promoure un futur de destinacions urbanes lliures d'emissions.

Modèlica en consum responsable

Promovent el desenvolupament d'economies turístiques urbanes, dinàmiques i inclusives, aprofitant les possibilitats endògenes i els avantatges competitius, sustentats en la implantació de patrons de consum i producció sostenibles durant tota la cadena de serveis i activitats turístiques, així com consolidant models turístics basats en l'economia circular. Un sector turístic que adopta pràctiques de consum i producció sostenibles pot tenir un paper significatiu a l'hora d'accelerar la transformació global cap a la sostenibilitat.

BIOSPHERE - BARCELONA

Motor de Les economies verdes

Donarem suport a les economies locals verdes i properes a través dels canals de consum i producció del turisme urbà, contribuint a crear un espai econòmic comú on el turisme es converteixi en vector efectiu del desenvolupament sostenible a cada ciutat, amb especial implicació de l'oferta turística complementària. Entenem que d'aquesta manera el turisme pot fomentar les economies de qualitat i crear una oferta responsable de serveis i productes locals en aliança amb un públic consumidor responsable.

Responsable amb el patrimoni i creativa

Entenem que el turisme ha de ser aliat i garant de la preservació del patrimoni i la cultura de la ciutat, i ha de reconèixer en aquests els seus actius turístics essencials. Abordarem el repte permanent de promoure la creació, el desenvolupament i la implantació de productes i serveis turístics sostenibles que fomentin l'ús respectuós d'aquest patrimoni, i que transmetin els valors de la destinació i la seva identitat a través de l'experiència turística.

Proposem estimular la cooperació local i internacional entre les ciutats per fer de la creativitat, a través del turisme, un motor de desenvolupament urbà sostenible, d'integració social i de vida cultural.

Vinculada a la comunitat

Pretenem que el turisme a les nostres ciutats utilitzi els béns i serveis locals de manera que permetin augmentar els vincles amb la comunitat i redueixin al mínim les fugues econòmiques, reconeixent la cohesió social i econòmica com

BIOSPHERE - BARCELONA

a principi fonamental del desenvolupament d'un turisme urbà sostenible.

Entenem que és imprescindible impulsar el major retorn social possible de l'activitat turística i incidir en aquells elements que garanteixin la redistribució de la riquesa.

Competitiva i innovadora, que fomenti el treball digne

Haurem d'assegurar el desenvolupament d'economies turístiques sostenibles i inclusives, promovent la competitivitat i la innovació, la qual cosa significa igualment fomentar l'ocupació productiva verda, el treball digne en l'àmbit turístic i l'accés equitatiu per a tothom a les oportunitats que genera el negoci turístic.

Considerem de vital importància l'existència d'unes condicions laborals que evitin la precarització i garanteixin la retribució amb salaris dignes, com a garantia d'un turisme de qualitat, sostenible i responsable.

Coherent amb la identitat de la destinació

Contribuint a la creació, el desenvolupament i la implantació de productes i serveis turístics sostenibles que fomentin l'ús respectuós del patrimoni natural i cultural de la ciutat, i que transmetin els valors de la destinació i la seva identitat a través d'una experiència turística enriquidora.

Considerem que el sentit del lloc és al centre del turisme responsable, i que contribueix a la identitat, l'orgull i la vinculació amb el lloc de qui hi viu, i alhora enriqueix i millora les experiències de qui el visita. Per

BIOSPHERE - BARCELONA

això, propugnem que es respecti l'autenticitat sociocultural de les comunitats receptores en la pràctica del turisme i el seu dret a la ciutat, conservant els valors acumulats al llarg de la història i les diverses tradicions.

Compromesa amb la igualtat de gènere

El desenvolupament d'un turisme sostenible ha d'integrar la igualtat de gènere en tots els àmbits, amb una especial incidència en promoure unes condicions laborals que no discriminin les dones i impulsin el seu empoderament.

Reforçar la cultura de la innovació i la intel·ligència aplicada al turisme

Considerem que el turisme a les ciutats pot estimular la innovació, l'ús de les tecnologies de la informació i les comunicacions i nous models de negoci. La innovació en el turisme és un vehicle important per al desenvolupament de nous productes, i per dirigir-se als nínxols de mercat, millorar la qualitat dels serveis, i fomentar així la competitivitat. La innovació ha de crear sinergies entre les activitats i els serveis de la ciutat per poder aportar beneficis a les persones visitants i a la ciutadania local.

Destaquem la necessitat de promoure pràctiques públiques i privades capaces d'aplicar metodologies i estratègies que responguin a models de negoci i de gestió, basats en la creativitat i el talent, dirigits a generar nous serveis urbans i productes turístics sostenibles.

Cal desenvolupar nous projectes de regeneració urbana sostenible associats al turisme que promoguin la

BIOSPHERE - BARCELONA

pervivència dels usos ciutadans, generadors d'espais de convivència i que mantinguin la diversitat d'usos i evitin els efectes de la gentrificació.

La gestió turística a les ciutats ha d'incorporar les noves tecnologies de manera sistemàtica per poder generar informació, coneixement i intel·ligència, que permetin conèixer millor a les persones que les visiten, entendre millor les dinàmiques de mobilitat i pautes d'ús dels recursos turístics per una millor gestió dels mateixos, i oferir serveis a les persones visitants que augmentin la seva satisfacció i el coneixement de la destinació.

Promoure el turisme de tothom i per a tothom

A través del turisme, les nostres ciutats han de generar espais d'entesa i construir una oferta sostenible, on visitants i ciutadania s'integrin i convisquin en harmonia, minimitzant els impactes negatius que el turisme pogués tenir en aquests àmbits i reforçant els vincles positius amb les economies locals.

Reconeixem el turisme com un facilitador del diàleg entre cultures amb l'objectiu de fomentar la tolerància, l'entesa i el respecte mutu.

Reafirmem el principi que el que és bo per a la ciutadania és bo per al turisme, i que els i les turistes són ciutadania temporal a les nostres ciutats, subjectes de drets i obligacions, igual que la població resident.

Ressaltem que l'accessibilitat és un requisit indispensable perquè tothom pugui gaudir de les ciutats, permetent la participació en la vida ciutadana de manera autònoma. Entenem per ciutat accessible aquella que satisfà les necessitats d'ús i consum dels espais, serveis i béns urbans de totes les persones, garantint la igualtat

BIOSPHERE - BARCELONA

de condicions i oportunitats a les persones amb diversitat funcional. D'aquesta manera, garantir l'accessibilitat és garantir el dret universal a la visita.

Compartir per associar la sostenibilitat a la competitivitat

Promourem iniciatives de cooperació entre ciutats per afavorir l'intercanvi d'experiències.

Proposem construir una nova aliança pel turisme sostenible a les nostres ciutats amb l'objectiu de compartir solucions, coneixements i bones pràctiques que considerin la sostenibilitat i la competitivitat turística com un binomi inseparable.